

اصطلاحات و اطلاعات مواد مخدر

ویرایش سوم

مؤلف

دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل

www.ketab.ir

مترجمان

صمد شکوهی راد

اکرم عاملی

عنوان و نام پدیدآور	: اصطلاحات و اطلاعات مواد مخدر/مولف دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل؛ مترجم صمد شکوهی راد، اکرم عاملی؛ ویراستار زهرا جنتی.
مشخصات نشر	: تهران: اختر شبرگرد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۹۰ ص: مصور، جدول.
شابک	: 978-600-94237-5-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Terminology and information on drugs, 3rd ed., 2016.
یادداشت	: ویراست قبلی کتاب حاضر قبلاً توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، پلیس مبارزه با مواد مخدر در سال ۱۳۸۹ منتشر شده است.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۹ - ۹۰.
موضوع	: سوء مصرف دارو-- اصطلاحها و تعبیرها
موضوع	: Drug abuse -- Terminology
موضوع	: داروها
موضوع	: Drugs
شناسه افزوده	: شکوهی راد، صمد، ۱۳۶۰-، مترجم
شناسه افزوده	: عاملی، اکرم، ۱۳۶۱-، مترجم
شناسه افزوده	: سازمان ملل متحد. اداره مقابله با مواد مخدر و جرم
شناسه افزوده	: United Nations Office on Drugs and Crime
رده بندی کنگره	: HV۵۸۰۴
رده بندی دیویی	: ۳۶۲/۲۹۰۳
شماره کتایشناسی ملی	: ۷۵۱۶۱۰۲
وضعیت رکورد	: فیبا

نام کتاب:	 اصطلاحات و اطلاعات مواد مخدر- ویرایش سوم
مولف:	 دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل
مترجمین:	 صمد شکوهی راد، اکرم عاملی
ویراستار:	 زهرا جنتی
ناشر:	 انتشارات اختر شبرگرد
طراح جلد:	 حسین جنتی
نمونه خوان و غلط گیر:	 احمد شکوری مستان آباد
تنظیم و صفحه آرایی:	 م. آقاییاری
چاپ و صحافی:	 افق بی پایان
تیراژ:	 ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	 اول/ ۱۳۹۹
قیمت:	 ۴۸۰۰۰ تومان

کتاب اصطلاحات و اطلاعات مواد مخدر، که توسط دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل منتشر شده است، مفاهیم اصلی و موادی را معرفی می‌کند که تحت کنترل بین‌المللی هستند و اغلب اوقات به صورت غیر قانونی تولید، فرآوری و سوء مصرف می‌شوند، همچنین تعاریف اصطلاحات علمی مورد استفاده در این زمینه را بیان می‌کند. ویرایش فعلی این کتاب، جهت آگاهی از تغییرات به وجود آمده در بازارهای موادمخدر و تصمیمات کمیسیون موادمخدر در مورد طبقه‌بندی مواد در سال‌های اخیر آماده شده است.

شایان ذکر است که این کتاب، نه کامل است و نه می‌تواند به معنای جایگزین کردن کتب درسی جامع‌تر در مورد مواد مخدر باشد. این کتاب به دنبال مقایسه و تطبیق دادن مفاهیم اساسی و اطلاعات مربوط به موادمخدر، الگوهای سوءاستفاده، اثرات دارویی و کاربرد پزشکی بالقوه آن‌ها است و به عنوان یکی از منابع در دسترس و کاربرپسند به حساب می‌آید. قالب این کتاب، ساده-گویی و اختصار است. نظرات و پیشنهادهای خوانندگان برای بهبود محتوا و یا قالب این نوشته مورد استقبال قرار می‌گیرد.

یادداشت توضیحی

۱. فهرست‌های مواد متداول، شکل‌های غیرقانونی و نام‌های خیابانی، انتخابی هستند و کاملاً جامع نیستند. نام‌های خیابانی می‌توانند مبهم باشند و نباید برای توصیف یک ماده مشخص به این اسامی اعتماد کرد.
۲. بخش‌های مربوط به اجزای شیمیایی گیاه شاهدانه، بوته کوکا و خشخاش به طور مبسوط آورده نشده است و تمرکز بر روی موادی است که از نقطه نظر کنترل مواد، مورد توجه هستند. برای اطلاعات شیمیایی بیشتر در مورد مواد، خواننده به اطلاعات ذکر شده در کتاب‌های لغت چند زبانه^۱ و کتاب راهنمای تولید مخفیانه مواد تحت کنترل بین‌المللی

1 Multilingual Dictionary of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under International Control, United Nations publication, 2006 (Sales No. M.06.XI.16).

2 Multilingual Dictionary of Precursors and Chemicals Frequently used in the Illicit Manufacture of Narcotic Drugs

(ST/NAR/10/REV.3)، ارجاع داده می‌شود.

۳. مکانیزم عمل و اثرات فهرست شده، خلاصه‌ای از شناخته شده‌ترین اثرات مطلوب، اثرات

حاد ناخواسته و اثرات ناشی از مصرف مزمن یک ماده یا یک گروه از مواد است.

۴. برای اینکه اطلاعات بیشتر در این زمینه در دسترس باشد، اطلاعات مرتبط، در جدول‌های

مشابه در هر فصل ارائه شده‌است.

طبقه‌بندی مواد

جدول‌های طبقه‌بندی شده در معاهده‌های بین‌المللی کنترل مواد، برای طبقه‌بندی اقدامات

کنترل بین‌المللی کاربردی ایجاد شدند تا در دسترس بودن مواد خاص برای اهداف پزشکی و

علمی را تضمین کنند و در عین حال از انحراف آن‌ها به مسیرهای غیرقانونی جلوگیری کنند.

در ماده واحده کنوانسیون ۱۹۶۱، که در پروتکل ۱۹۷۲ اصلاح گردید، موادمخدر و فرآورده‌های

آن‌ها، براساس پتانسیل وابستگی، استعداد سوءمصرف و کاربرد درمانی در چهار جدول فهرست

شده‌اند (شکل ۱).^۱

شکل ۱. ماده واحده کنوانسیون موادمخدر ۱۹۶۱

جدول ۱	جدول ۲	جدول ۳	جدول ۴
موادی که بسیار اعتیادآور هستند و قابلیت سوءمصرف دارند یا قابلیت تبدیل به موادی را دارند که اعتیادآور هستند و قابلیت سوءمصرف دارند مثل: (شاهدانه، هرویین، متادون، ترباک)	موادی که نسبت به مواد جدول (۱) کم‌اعتیادآور هستند و قابلیت سوءمصرف کمتری دارند مثل: (کدیین و مشتقات آن)	فرآورده‌های حاوی موادمخدر که برای استفاده پزشکی در نظر گرفته می‌شوند و بعید است که سوءمصرف شوند مثل: (فرآورده‌های کدیین، دی هیدروکدون، پروپریام ^۲)	داروهای خاصی که در جدول (۱) فهرست شده‌اند، بسیار اعتیادآورند و قابلیت سوءمصرف دارند و به‌ندرت در پزشکی استفاده می‌شوند. مثل: (شاهدانه، هرویین)

^۱ propriam